



Az egész életen
át tartó tanulás
programja



Dr. Mucsi Imre – Lódi György – Sztanó János
A SZEGEDFISH Mezőgazdasági és Szolgáltató Kft.
tevékenységének bemutatása

A SZEGEDFISH Mezőgazdasági Termelő és Szolgáltató Kft. Szegedtől ÉK-re 2100 ha-on terül el. Tenyésztett áruhalai: ponty, fehér busa, amur, csuka, harcsa. Kutatómunkájuk kiemelkedő eredménye az államilag elismert, tájfajtaként elfogadott szegedi tükrösponty, amely zsírszegény és kiváló ízű, a helyi adottságokhoz jól alkalmazkodik, genetikailag ellenálló. A kft. azonos időben tenyész-, sport- és étkezési halat állít elő. Az éves haltermelés 1800 tonna. Az értékesített hal 30-40%-a az EU országaiban talál gazdára, a többit horgászegyesületeknek, kereskedelmi és vendéglátóegységeknek, valamint a társ gazdaságoknak értékesítik. Fő hazai értékesítési régiójuk a Dél-Alföld.

Az országos szabvány meghatározása szerint a „Tógazdaság mesterséges tavakból álló gazdasági egység, amelyben tervszerű és belterjes haltenyésztés folyik. A tógazdaságban biztosítva vannak a vízgazdálkodás műszaki feltételei.”

A „nátriumkarbonátos” típusú halastavak 1932–1982. évek között sík vidéken létesültek, amelyeket mesterséges töltések vesznek körül, ezért a vízgazdálkodás irányítható, a tavak teljesen lecsapolhatók. A tavak a „melegvizű” (nyáron 20 °C felett) típusba tartoznak. Az étkezési halat – mint végterméket – 3 év alatt állítják elő.

A nagyobb halhozam elérése érdekében június elejétől az elpárolgott vízmennyiséget a kft. a Tisza-folyó vizéből pótolja. A tavak feltöltésénél minden esetben különböző méretű halrácsokat használnak. Az évenként felhasznált kb. 10-15 millió m³ vízből 8-9 millió m³ víz ökológiai minősítésű. A hal életterét biztosító vízben az optimális oxigéntartalom nyáron 5 mg/l, télen 3 -4 mg/l. (Ha nyáron 0,7 mg/l, télen 0,5 mg/l-re csökken a víz oxigéntartalma, a halak elpusztulnak.)

A halastavak természetes táplálékkészletének növelésére évenként 2,0-2,4 tonna/ha istállótrágyát használnak fel, amelynek 60%-a szarvasmarhatrágya, 40%-a sertéstrágya. Az istállótrágyázás július végére befejeződik.

A tavak rendszeres üzemeltetése érdekében az őszi lehalászás után a medret szárazon tartják, szükség esetén klórmésszel beszórják. A száraz tömedret tárcsázással lazítják. A szárazon tartás időszakában történik a part ellenőrzése, a szükséges javítások elvégzése. A szegélynövényzet irtása, gyérítése géppel, illetve amur telepítésével valósul meg.

A ponty szaporítását tenyészszelekcióval kialakított anya- és hímállomány segítségével mesterséges termékenyítés módszerével végzik. Az anyahalakat a hormonkezelést követően „lefejjik”, az ikrákat folyamatos kevergetés közben haltejfel termékenyítik, termékenyítő oldattal

az összetapadást megszüntetik. Az ivadék előnevelésére (1 hónap) speciális módon előkészített kis méretű tavakat használnak.

Az őszi lehalászáshoz 2,5-2,8 millió ivadékot kell biztosítani, ezért a keltetőházban 40-50 millió ikrát kell fejni. A növényevő halakat (fehér busa, amur) és a harcsát is mesterségesen szaporítják.

A kihelyezéskor csak egészséges, azonos korú halak kerülhetnek az oxigéndús vizű tavakba. A válogatás és mérlegelés során a növendékek nem sérülhetnek, ezért műanyag edényzetet használnak. A pontyok mellé 10%-ban növényevő halakat is kihelyeznek. A kihelyezés után a tavak halállományának egészségét, fejlődését dobóhálós fogással folyamatosan ellenőrzik.

A halak takarmányozására csak teljes értékű, egészséges, jó minőségű abraktakarmány vagy táp használható fel. A takarmányozás akkor kezdődik, amikor a víz hőmérséklete eléri a +10 °C-t. A tóba juttatott takarmányt a halak 5-6 órán belül elfogyasztják. A halakat június –július végéig étvágy szerint etetik, attól kezdve a minimum havonta kétszeri próbahalászati értékelés után határozzák meg a takarmány adagolását.

A nagyszámú halállomány egyedi gyógykezelése megoldhatatlan, ezért a betegségek előfordulásának megelőzése a megoldás. Szükség esetén a gyógyszert a takarmányba vagy az élettelet adó vízbe lehet keverni, az állathoz juttatni. A halbetegségek közül a darakór (Ichthyophthiriosis), a galandférgesség (Bothriocephalosis) és az úszóhólyag-gyulladás előfordulása okozhat problémát. A stresszt okozó beavatkozások mindig megviselik a halak egészségét, ezért fontos a folyamatos megfigyelés, szükség esetén a laboratóriumi (pl. víruskimutatás) vizsgálat. A kft. szakállatorvosa folyamatos megfigyelést végez, szükség esetén gyógykezelést kezdeményez.



Nyári halászat csak a kisebb tavakon történik megfelelő mennyiségű víz és fegyelmezett munka biztosítása mellett. Az őszi lehalászás a „termésbecslést” követően a tó lecsapolásával kezdődik a szükséges eszközök segítségével. A kézi lehalászásnál a csoportosult halakat húzóhálóval fogják ki. A gépi lehalászás a mozgó halterelőrács és a mamutszivattyú segítségével történik. A lehalászás alapelve, hogy a hal minél rövidebb idő alatt törődésmentesen vízből-vízbe kerüljön. A lehalászás befejező művelete a tó átnézése, a maradék vizek levezetése, a „szeméthalak” klórmésszel történő kiirtása, majd tökéletes rend kialakítása.

A lehalászott halak a telettetése a zsúfoltság miatt csak folyamatos vízpótlással biztosítható (1 tonna élőhalra másodpercenként 0,5 liter oxigéndús vizet kell adni). A tavakra hullott havat gyorsan eltakarítják. A víz felső rétegének befagyása után minden 3 ha-on 8 × 2 m méretű léket vágnak, melyet minden nap újra nyitnak. A gépi lékvágást kizárólag 25 cm-nél vastagabb jégen szabad végezni. A lék négy sarkára messziről jól látható jelzést raknak.

A téli időszak alkalmas az elhasználódott technikai eszközök javítására, illetve cseréjére.

Irodalom

Horváth L. – Pékh Gy. (1984): Haltenyésztés. Mezőgazdasági Kiadó. Budapest. p. 5–171.
Horváth L. (2000): Halbiológia és haltenyésztés. Mezőgazda Kiadó. Budapest. p. 344–432.
Szegedfish Kft. (1998): Halastavak üzemeltetése, a haltermelés. Szeged. p. 1–22.

- <http://www.szegedfish.hu>
- <http://www.cabdirect.org/abstracts/20113365312.html;jsessionid=226F4F57237AEE6B6310080416E95449>
- <http://www.tll.org.sg/group-leaders/laszlo-orban/>
- <http://msucares.com/aquaculture/catfish/disease.html>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Best_http://en.wikipedia.org/wiki/Best_Aquaculture_PracticesAquaculture_Practices
- http://en.wikipedia.org/wiki/Best_Aquaculture_Practices

Képek

- <http://tudasalapitvany.hu/projektek/fishfarm/fotok/>